

22ste zondag door jaar C

Lc. 14, 1.7-14

Beste medegelovigen, het was deze week weer warm, zelfs tot gisteravond aan toe. Maar het was niet de warmste periode van dit jaar, u weet het allemaal. Een week of vijf geleden was het nog warmer, boven de 40 graden en toen speelde zich hier in de omgeving, een van de dorpen, een bijzonder tafereel af.

Een boer, een man van 80, die nog geregeld ging helpen op het bedrijf dat hij vroeger had gehad, dat nu door zijn zoon werd beheerd, was 's morgens gaan ploegen. Tussen de middag rustig-aan thuis gaan eten en na dat eten dacht hij: laat ik toch dat laatste stukje afmaken. Hij klom opnieuw in de tractor en reed zijn baantjes. Totdat hij merkte dat de warmte hem teveel werd. Wat er toen gebeurde is niet helemaal duidelijk. Is hij half uit zijn tractor gevallen? Is hij, omdat hij het voelde aankomen, nog op tijd kunnen stoppen en uitgestapt en naast die tractor gaan zitten of zelfs gaan liggen, of is hij beneden op de grond staand flauw gevallen, toevallig in de schaduw van de tractor? Hoe het ook zij, we weten het niet. Wat we wel weten is dat kort daarna enkele mensen langs die akker kwamen gelopen over de weg op weg naar hun woning. Ze zagen de oude boer daar liggen, klommen over het hek, iemand haalde water en ze hielpen hem. Ze brachten hem weer bij, lieten hem voorzichtig rechtop zitten en nog wat drinken en nog wat en daarna begeleidden ze hem over de akker en over het erf naar zijn boerderij, waar een geschrokken vrouw hem opving. Toen de mensen die hem opraapten zagen dat hij weer in goede handen was en thuis was, zijn ze vriendelijk en voorzichtig en bescheiden weer naar huis gegaan, nog voordat de boer en zijn vrouw goed en wel in de gaten hadden dat ze deze mensen toch hadden kunnen bedanken, dat ze hen binnen hadden kunnen vragen, aan tafel hadden kunnen vragen en kunnen nodigen als belangrijke gasten. Nee, zij waren alweer op weg naar hun huis, het asielzoekerscentrum aan de andere kant van dezelfde akker waar ze de man hadden opgeraapt.

Dit soort bescheidenheid komt gelukkig af en toe nog voor en het is helemaal geweldig als het voorkomt in combinatie met de behulpzaamheid en de dienstbaarheid die ermee getoond wordt. Maar te vaak leven wij in onze samenleving in een cultuur waar de hoogmoed voorop staat. Alles gaat om laten zien hoe geweldig we zijn. Vanaf de kleinste kinderen die geprezen worden om hun tekening of een klein resultaat, karweitje dat ze gedaan hebben, tot volwassen mensen als wij, die toch vooral trots willen zijn op hun prestatie. Trots willen zijn op de hoeveelheid geld die ze hebben, trots willen zijn op de mooie auto of het mooie huis dat ze hebben. Een trots die dan vaak neigt in de richting van hoogmoed: 'kijk mij toch'. En voor een deel is dat verklaarbaar, want de afgelopen decennia hebben we het economisch beter gekregen. Daar voelen we ons goed bij. En soms kijken we dan te gemakkelijk weg van degenen die het minder hebben. Maar die zijn er wel, die anderen. En dat is waarom het evangelie ons leert om bescheiden te zijn, nederig te zijn. Op andere plekken in

het evangelie zegt Jezus: de armen zullen altijd bij ons zijn, dat betekent dus dat die bescheidenheid om zorg te dragen van ons uit er altijd wees zal moeten zijn. En ik weet als we bescheidenheid vervangen door nederigheid, wat volgens het woordenboek heel dicht bij elkaar zit, dan krijgen wij ook een beetje de kriebels, want wij hebben jaren gehad waarin ook vanuit de Kerk, maar ook in de samenleving, ons als gewone mensen een nederigheid werd opgelegd, werd afgedwongen. Maar dat is niet wat Jezus in het evangelie doet. Die nederigheid, die bescheidenheid moet een keus zijn. Begin op de minste plaats, neem genoeg met weinig, dan kan het je alleen maar ten deel vallen dat er gezegd wordt: 'vriend, vriendin, kom hogerop'. Het kan een leerzame les zijn, dat evangelie voor ons vandaag. Hoe we ons op moeten stellen als we samen met elkaar omgaan in onze samenleving. Maar ook als we te gast zijn op een feest, hier in de kerk, rond het gastmaal van de Heer, eigenlijk gelden daar dezelfde regels. En dan komt er nog een staartje aan, dan zegt Jezus tegen de gastheer, want het gaat niet alleen om de gasten, maar ook om het gedrag van de gastheer: 'als je een feest geeft, doe dat dan niet alleen voor vrienden, bekenden en familie'. Ook dat komt ons vandaag de dag heel bekend voor, want dan zijn we bijna zoals we waren toen we kind waren en op de lagere school zaten. O, die en die mogen op mijn feestje komen, want ik mocht ook op hun feestje komen. 'Nee', zegt Jezus, 'nodig ook degenen uit die nooit een uitnodiging krijgen: de armen, degenen die je op de hoek van de straat tegenkomt' en dan wordt het voor ons al een stuk moeilijker, maar ook daarin zit een goede les voor ons. Hoe zijn we gast, hoe zijn we gastheer of gastvrouw?

Tot slot een voorbeeldje uit de Joodse traditie. In de Joodse traditie bestaan heel veel verhalen over Elia, want Elia wordt gezien als de aankondiger van de Messias. Dat heeft geleid tot het gebruik dat bij feestmaaltijden er vaak één stoel extra staat: een stoel voor Elia. En dan vertelt één van de verhalen dat het feest bijna kon beginnen, iedereen zijn plek had gevonden rond de tafel en er netjes één mooie stoel klaar stond voor Elia, natuurlijk vlakbij de gastheer. En juist op dat moment wordt er aan de deur geklopt. Iemand doet open en ziet voor de deur een haveloze, in vossen geklede, stinkende man staan. Hij wijst de man bruto de deur en de deur gaat weer dicht. Maar voor hij op zijn plaats zit, wordt er opnieuw geklopt. Er wordt weer opengedaan, een beetje aarzelend, want zou de man wellicht teruggekomen zijn, maar als de deur geopend is zien ze daar een statige, rijzige man, prachtig gekleed, met mooie juwelen versierd: echt een verschijning, zo te zien een belangrijk iemand. Er wordt gebogen als een knipmes en de gast wordt binnengeleid. Tot aan de stoel van Elia en dan zegt die gast: 'was er niet iemand vóór mij?' En aarzelend zegt de gastheer: 'jaja, maar dat was een arme zwerver; die hebben wij weggestuurd. Neemt u toch plaats hier' en hij wijst op de stoel van Elia. De man zegt dan: 'maar degene die u weggestuurd hebt, dat was Elia'.

Mag dit voor ons aan het begin van een jaar waar we het nog vaak over gastvrijheid gaan hebben, een aanwijzing zijn, een les misschien. Laten we goed

kijken hoe we gast kunnen zijn, hoe we gastheer of gastvrij kunnen zijn en dat in het besef dat bij de maaltijd van Heer er altijd ruimte is voor iedereen. Amen.

Henry Vermeulen, diaken